

פרשת קרח תשפ"ה

ויקח קרח (טו, א)

מה ראה קרח לחלוק עם משה, נתקבא על נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל שמינהו משה נשיא על בני קהת על פי הדיבור וכו' (רשי')

פרשתנו, פרשת קרח, היא השניה מתוך שתי פרשיות המלמדות אותנו עד כמה יש צורך לעבוד על המידות ולשרש מתוכנו את המידות הרעות, אשר גרמו גם לאנשים גדולים ליפול בעטין. בפרשה הקודמת היו אלו המרגלים, עליהם העידה התורה (ג.א): 'כולם אנשים ראשי בני ישראל המה' וכבר כתב רש"י (סו): 'כל אנשים שבמקרא לשון חשיבות'. ומה גרם לאנשים שכאלו, מורמים מעם, להפוך קערה על פיה, ובמקום לראות את נסי ה' וטובת הארץ, כפרו בו והוציאו דיבת הארץ רעה? - הכבד! - כאן הרי אנחנו נשיאים, ואם ניכנס לארץ ישראל אולי יחליפו אותנו... גם בפרשתנו: 'ויקח קרח' - לקח את עצמו לצד אחד, להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הכהונה. מה גרם לו להיכנס למחלוקת הגדולה הזאת נגד משה רבינו? אומר רש"י: 'נתקבא על נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל, שמינהו משה נשיא על בני קהת על פי הדיבור'. הקנאה! לקרח לא היה חסר כלום, הוא זכה גם לתורה וגם לעושר. מה ראה לשטות זאת לחלוק על משה רבינו? - 'הקנאה התאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם' (אבות פ"ד, כא). ומאיך גיסא, 'מידה טובה מרובה ממידת פורענות...' והמתגבר על המידות הרעות, זוכה לכל העולמות, ונהנה מפירות התגברותו בעוה"ז והקרן קיימת לו לעולם הבא. מעשה של נס גדול בחסדי ה', התרחש במבצע 'צוק איתן' בתוכי העיר עזה. באחד הלילות נכנסו בלאט כמה חיילים לתוך סמטאות העיר, עשו את דרכם במתינות צעד אחר צעד, ובליבם תפילה לבורא העולם להצליח במשימתם להשביט אויב. הם מגיעים למקום שבו היו צריכים להתמקם. כל אחד תופס את מקומו. משתדלים להימנע מכל תנועה חריגה, לבל יפלו ביד צלפי המרצחים השפלים. סורקים בקפדנות כל תנועה חרישית סביב, הן מצויים הם בגוב האריות ממש. רעש שריקות הפצמרים" חותך מיד דקות מספר את הדממה. המתח בעיצומו, על כמה דקות שינה - מי יכול לחשוב, אבל הרעב ממש מציק, זה כמה שעות שלא נכנס דבר מאכל לפיהם של החיילים, ועתה כשהתמקמו במקומם ניתן להכניס את היד לכיס להוציא דבר מה. אחד החיילים מכניס ידו לכיסו, ומוציא שקית ובתוכה וופל, היה זה וופל מצופה שכבר הספיק להישבר לכמה חלקים... הוא בא לקרוע את העטיפה, והנה מבחין הוא בפתק המוצמד אליה. סקרנותו גברה על רעבונו, והוא הקדים לקרוא את הכתוב. התברר שזו חבילה ששלחו תושבי הדרום לחיילים שיצאו למבצע. לחבילה שלו צורף פתק, בכתב יד של ילד: 'שלום לך, שיהיה לך בתאבון, אל תשכח לברך!'. ההתרגשות ממחשבתו של ילד קטן, לשלוח וופל פשוט לחייל ולהצמיד לו פתק, גרמה לו מבוכה. מחד הרעב מציק, ומאיך בקשה של ילד תמים... אבל מה עושים? מה מברכים? הוא לא שומר מצוות ואינו יודע מה הברכה שיש לברך על וופל? הרעב הציק מאד, ולא היה לידי מישוה לשאול, אבל במחשבה מהירה הוא החליט בנחישות: לא אוכל כעת מהוופל עד שאברר מה מברכים עליו! הוא סוקר את חבריו הנמצאים בסמוך לו, ולפתע הבחין בחייל דתי הנמצא מטרים ספורים לצדו, לשאול אותו אינו יכול, שהלא כל רחש מיותר עלול להמיט עליהם אסון, להמתין - מי יודע כמה זמן עוד יצטרכו להמתין? העצה היחידה שנשארה היא - זחילה. הוא החל בזחילה איטית שקטה ומדודה אל עבר חברו, נופף לו לשלום, ומשהיה סמוך אליו לחש לאוזנו את סיפורו וביקש את עזרתו. "תברך אחרי", אמר החבר. "ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם בורא מיני מזונות". "אמן", השיב החבר... לפתע נשמע קול פיוץ אדיר. הפעם קרוב מתמיד. חוליית מחבלים זיהתה תנועות חשודות, והחליטה לשגר פצמ"ר לאזור, לאחר שמסך העשן ירד התקבלה פקודה לסרוק ולבדוק אם אין נפגעים בקרב החיילים. החייל שזחל כדי לדעת מה מברכים, הבחין כי הפצמ"ר נפל בדיוק במקום המסתור בו התמקם דקות ספורות קודם לכן. "אני לא מאמין!", זעק החייל. "אני מסוגל לחשוב מה היה נשאר ממני אילו הייתי אוכל את הוופל מיד! אילו לא הייתי מתגבר על הרעב שהציק לי בכדי לקיים בקשת ילד תמים וצדיק!".

בביתו של מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל חינוכו למידות טובות. אפילו מתוך צורתי החיצונית של הבית ניכרת היתה ההתחשבות בזולת של בעל הבית, שהרי למרות ממדיו הקטנים של הבית, בכל זאת היה הבית מלא בספרים מן הקצה אל הקצה, ובכל תקופה היו צריכים להוסיף עוד ארון ועוד ארון... הסיבה לכך היתה משום שמחברי ספרים רבים שלחו למרן את ספריהם, וחשש שאם ידמנו לביתו ויראו שאין ספרם נמצא שם - ייפגע כבודם, לכן הפך ביתו לספריה בזעיר

אנפין, כדי שלא לפגוע חלילה באף מחבר... היה מוסד אחד הקרוב ללבו של רבינו, שהשקיע בו כוחות רבים ועשה הרבה השתדלויות כדי שאותו מוסד יצליח. לאחר זמן התעוררו בעיות רבות שהעיקו על קיומו של המוסד והדבר הכאיב מאוד לרבינו. הוא עשה פעולות שונות כדי להצילו ולהעמידו על דרך המלך. לאחר זמן נראתה הישועה באופק - פלוני בעל אמצעים ששמע על כאבו של רבינו, הודיע כי הוא מוכן לקחת את המוסד תחת חסותו ולפתור את הבעיות השונות שהעיקו עליו. הבשורה הטובה הגיעה לרבינו ביום חמישי לפני תחילת השיעור. רבינו שמח מאד כששמע זאת. שאלוהו המקורבים: "האם אפשר להביא את אותו אדם לבית כדי לגמור את העניין?" אמר רבינו: "בוודאי!". הוסיפו ושאלו: "האם אפשר להביאו עוד לפני שבת?" אמר רבינו: "בוודאי!". מיד לאחר השיעור נגשו לתאם את זמן הביקור. להפתעתם הגדולה, חזר בו רבינו מכל העניין ואמר להם: "הכל בטל ומבוטל, איני מסכים לכל המהלך הזה". כששאלוהו מה קרה לפתע, אמר רבינו: "עשיתי חשבון שיש אדם אחד שיכול להיפגע מן המהלך הזה, ולכן החלטתי שהכל בטל ומבוטל". על אף שהתחננו בפני רבינו ואמרו: "הלא זו הדרך היחידה להציל את המוסד, ולהעמידו על דרך המלך". ברם, רבינו בשלו: "אם זה גורם לפגיעה, הכל בטל ומבוטל!". אחד מחשובי הרבנים נכנס אל חדרו וניסה לשכנע, אולם לאחר שיצא אמר: "הרעב"ע אומר כל הזמן: 'פגיעה, פגיעה, פגיעה. אם מישוה ייפגע מן המהלך - אין מה לעשות!'. במעקב אחרי דרכיו של רבינו התגלתה גודל מדרגתו המופלאה בהתגברות על הכעס. בשעת השיעור נשאל רבינו לפעמים שאלות שונות. השואלים, תלמידי חכמים עצומים, היו שואלים כעניין. ברם, לפעמים היו שומעים מזדמנים שבאו באקראי ולא תמיד שמרו על רמה גבוהה של שאלות. רבינו היה עונה להם בשיא הסבלנות ולפעמים היה אפילו מחייך!... היה זה כאשר השאלות הביאו אותו לידי התעוררות של כעס, וכדי להתגבר על הכעס היה כופה את עצמו לצד ההפוך - ומחייך! עד כדי כך הגיעו הדברים - שלפעמים כבר ידעו שומעי השיעור מראש מתי יבוא החיך הבא... לפי רמת השאלה שנשאלה, ולפי הסיכויים שהיא יכולה להביאו לידי כעס... הנהגה זו הייתה בשאלות רגילות, אך לפעמים היה רבינו חורג ממנהגו לגמרי, ומתחיל להסביר לשואל את כל הגמרא מהתחלה, מפרט את הפרטים השונים ומברר אצל השואל: "אתה מבין?". אנחנו, שומעי השיעור, לא ידענו מה היה לו, אבל לאחר שעקבנו אחר הנהגתו, גילינו שכל אימת שחשש שהשואל יכול להיפגע ח"ו, או שנדמה לו עניין של פגיעה, היה עוזב את כל שומעי השיעור, ומתחיל לדבר באופן מיוחד לאותו אדם. להסביר לו הכל, עד שהיה נראה לו שהוא מפוסק וקיבל את היחס הטוב והמתאים... תלמיד רבינו, הג"ר יוסף שיינברגר שליט"א מספר: "באתי לשאול אותו הלכה למעשה, בשאלה כזאת שפסק ההלכה היה יכול להפריע לאלמנה אחת. אף שפסק ההלכה היה ברור, התחבט רבינו בענין כמה וכמה פעמים ואמר: 'איך אפשר להוציא כזה פסק הלכה ולפרסמו? הלא כתוב 'ולב אלמנה ארנין'! איך אפשר לפסוק כך? שמא תבוא אלי מחר ונשקול שוב את העניין! היה זה דבר נדיר מאוד אצל רבינו. מעולם לא שמעוהו אומר לבוא אליו למחרת; תמיד היה פוסק כהרף עין וברגע כמימרה... והנה למחרת אחרי השיעור בתפארת בחורים, אני רואה את רבינו שרוי בשמחה ובחדוותא, כולו מחויך. בידו רמז לי לבוא אליו ואמר לי: 'הנה מצאתי פתרון להלכה, איך אפשר לקיים את ההלכה ויחד עם זאת לא לפגוע באותה אלמנה!'. מימי לא ראיתי את רבינו מאושר כל כך ושמח עד בלי די, כמו באותה שעה שמצא את הפתרון להלכה שלא תיפגע האלמנה...". באחת הפעמים שהסכים רבינו לצאת מביתו כדי לסדר קידושין, הציץ בכתובה ומיד שם לב למה שאיש לא שם לב... הראה את הכתובה ואמר: "זה לא בסדר". אחד המחנותים מכונה בכתובה בשם 'הרב', ואילו המחנות השני מתואר בתורה ר' - "אין זו הנהגה ישראל!". ידוע ומפורסם בעולם, שזמנו של רבינו היה מצומצם בתכלית. משטר הקיצור שלט ביד רמה, לא היה זמן ללהג מיותר ולהסברים טרנזניים. כל שאלה נשאלת בתכלית הקיצור, והתשובה שנשקלה בפלס דעת תורה, נאמרת אף היא במילים ספורות. הזמן הקצוב לכל אחד שהגיע בזמן קבלת קהל, היה מצומצם ומדוקדק. יחד עם זאת, רבינו לא סילק איש מחדרו. תפקיד זה נטלו על עצמם אנשי הבית לתועלת השואלים הרבים, כדי שלא ישרור חוסר סדר ושיכול כל אחד להיות בקוודש פנימה בזמנו הקצוב לו. יוצאים מן הכלל היו האנשים שרבינו זיהה במבטו שהם קשי-יום, אליהם היה מתייחס באורך רוח מופלג, כאילו כל הזמן שבעולם עומד לרשותו. כשהיה נכנס לחדרו אדם מסכן, או שאינו מקובל כל כך בחברת בני אדם וכדו', היה רבינו עוזב הכל, ושומע בשיא הסבלנות את שאלותיו. לפעמים היה הדבר לוקח זמן רב, עד שהיה הלה מסביר

את אשר רוצה. אף לאחר שהשיב רבינו את תשובתו, היה מברר אם הבין היטב את תשובתו, ואם ראה שאותו יהודי לא הבין דיו את התשובה, היה חוזר ומסבירה פעם אחר פעם בפרוטרוט, עד שראה על פניו שנחה דעתו. בהזדמנות אחרת נשאל רבינו אודות ציווי חז"ל 'הנושא אשה יבדוק באחיה'. מה צריך לבדוק? אמר רבינו: "מידות טובות!". שאלוהו: "אם אחי המדוברת אכן מוכרים כאנשים בעלי מידות טובות, אך אינם עוסקים בתורה, מה דינם?". אמר רבינו: "בלי תורה אין מידות טובות!". סיפר נכד רבינו, הרה"ג רבי אריה אלישיב שליט"א: "מחזה נפוץ הוא עד מאוד, לראות גבאי צדקה סובבים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות בין המתפללים, ומזכים אותם במצוות צדקה. דרך בני אדם, לייחד מטבעות קטנים כדי ליתנם לגבאי צדקה הסובבים בין המתפללים. אלא שאצל רבינו, ענין נתינת הצדקה בתפילת שחרית היווה עסק שלם ונכבד מאוד. הוא ייחד בעבור זה מחשבה רבה. רבינו דאג להצטייד לפני התפילה בממון, פרט שטרות גדולים למטבעות של חמש ש"ח או עשר ש"ח, וכל גבאי צדקה שפקד את מקומו, קיבל הימנו נתינה הגונה. רבינו הקפיד שלא לפטור את גבאי הצדקה במטבעות קטנים של מה בכך, אלא כל נתינה הייתה נתינה של מטבע חשוב. פרט לעצם הנתינה, השקיע רבינו מחשבה רבה בעסק הצדקה; זכר את מראם של גבאי הצדקה, שפקדו את בית מדרשו פעם או פעמיים בשבוע באופן קבוע, וכשקרה שאחד מגבאי הצדקה לא היה מגיע ביום הקבוע, התעניין רבינו לאחר התפילה ושאל: "פלוגי עם הזקן הלבן המהודר, שמגיע לכאן פעם בשבוע, היכן הוא? זה עידן שלא ראיתו!", או "פלוגי שמראהו כך וכך, שהיה מגיע לכאן לעיתים קרובות, מדוע אין רואים אותו? מה שלומו? האם הוא חש בטוב?". זהו מבט מחודש על מצוות צדקה, איך מקיימים אותה בתכלית הדקדוק וההידור.

[מתוך 'גדולה שמושה']

סיפר הגאון רבי אליהו מן שליט"א: שמעתי מהרב יצחק לוינשטיין זצ"ל אודות נסיעתו של מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל לאמריקה. הרי כידוע מרן נפל שם מרוב תשישות והתעלף, והיה בחולשה גדולה ובני המשפחה בא"י דרשו בתוקף שמיד ישוב לביתו, אבל הוא עצמו התבטא ואמר: "הריאנו ב"ה מצליחים, והשטן כואב לו ומנסה להפריע. לא אכנע לו!". עוד סיפר, שמחמת המקרה הזה שמרן היה יום אחד בבית חולים, הפסידו יום של עשייה לפי התכנית המקורית, ולכן רצו לבטל את הנסיעה לקליבלנד, אבל מפני כבודו של הגר"ח שטיין, שהיה ת"ח וזקן מופלג, רצה הגרא"ל לנסוע לשם בכל מחיר. אלא שזה לא היה פשוט, והרופא שהצמידו לו אחרי שנפל, אמר שעל פי הרפואה אסור לו לנסוע. ענה הגרא"ל: "רבי ישראל סלנטר זצ"ל היה בפר"ץ, ונפל לבור שהיה בו כדי להמית בוודאי, ויצא שלם. ואמר: 'הייתי בטוח שלא אנזק, כי באתי עם מחשבה מושלמת לשם שמים, ולכן לא יתכן שאנזק'". ואמר הגרא"ל: "אנו באנו לכאן במחשבה שלימה לשם שמים, ולכן לא אנזק", ונסעו. ובאמת כך הווה, שעבר הכל בשלום. עוד סיפר הרב יצחק לוינשטיין זצ"ל: באותה תקופה ב'יתד' כתבו גיליון שלם על הנסיעה, ומרן הגר"ח זצוק"ל עבר על כל המוסף, והעיר רק הערה אחת - כי באחת התמונות בעמוד 9 בדרשתו של ראש ישיבת טלז שיקגו, מרן הגרא"ל נראה נרדם, ולא היו צריכים להכניס תמונה כזו. וכאשר אמרו זאת להגרא"ל אמר: "לא נרדמתי, רק כל כך דיבר עלי ולא הייתי מסוגל לפתוח את העיניים...". בהיות הגרא"ל בבורו פארק, והיה זה אחרי בית החולים הנ"ל, לא הכניסו כמעט אנשים לבית באופן פרטי, ובחוץ המתניו כמאתיים איש. כאשר הגרא"ל יצא, הם ניגשו והוא נתן להם ברכות. בין האנשים היה אברך שביקש ברכה וקיבל. אחרי כמה דקות, לפתע הגרא"ל התעניין ושאל היכן האברך שהיה כאן. חיפשו אותו ומצאוהו בחוץ במרחק, והרב יצחק לוינשטיין שמע שמרן אומר לו [נראה ביקש ברכה על 'שלום בית']: "האם אתה מוותר?", והוא לא ענה ברוך, אמר לו הגרא"ל: "תדע לך שטוב לך לוותר, וזה לא יזיק אלא יהיה לטובתך, תוותר ותוותר!". וזה דבר מפליא, כי אחרי האברך הנ"ל עברו אנשים רבים והגרא"ל היה חלש, ובכל זאת עדיין היה בליבו ובזיכרונם לחשוב להוסיף לו עצה הוגנת... וזכורני שכאשר בחור היה בא לפני נישואיו להיפרד ממרן הרב שר זצ"ל היה מרגלא בפומיה לומר לו: "תדע לך שהדרך שלך תהיה - לוותר. תוותר ותוותר! כל החיים ויתרתי ואף פעם לא הפסדתי!". פעם אחת סיפר לבחור, כי בעת שהותו בסלבודקא, הוזמן פעם לבית הסבא מסלבודקה זצ"ל לסעודת ליל ש"ק, ובסוף הסעודה הגישו ליפתן והתחיל לאכול, וכל כך היה טעמו רע שלא יכול היה להמשיך לאכול בשום אופן. הרבנית הייתה במטבח והסבא פנה אליו - מדוע אינו אוכל? והשיב כי אינו יכול, אמר לו הסבא: "דע לך כי היא עושה את האוכל הזה 40 שנה וגם אני לא יכול לאכול, אבל לא רציתי לומר לה מילה כדי לא לביישה, ועתה הרבנית במטבח, אם אתה תאכל מוטב ואם לא, אני אוכל את שלך ואת שלי גם יחד, עוד לפני שהיא תשוב מהמטבח...". פעם אחת הרב שר אמר על פלוגי: "אני מרחם עליו שאין לו את התענוג של לוותר...".

וַיֹּאמֶר מִיִּשָׁאֵל אֶל קָרוֹן שְׁמִעֲנוּ זָא... הַמַּעֲלָט מִכֶּסֶם... (טז, ח)

במלאכת החינוך אנחנו נפגשים יותר מכל במצוות התוכחה. כאשר רב או מחנך רואה את תלמידו שאינו צועד בדרך הנכונה, מוטל עליו להוכיחו על מנת ליישר את דרכו. אמנם, לא צריך להיות מחנך וותיק ומנוסה כדי להבין שמצווה זו של

התוכחה אינה מתקיימת תמיד באותה צורה, ויש מקרים שבכלל אי אפשר להוכיח את התלמיד. אומנות החינוך היא לדעת את נפש החניך, ולהבין מתי ואם בכלל יש בכוחו לסבול גערה כלשהי. והיה, אם המחנך רואה ומבין שבמצב הנוכחי אי-אפשר להעיר לו כי ההערה תפגום בהתפתחותו ובהתקדמותו בשלבי הסולם התורני, ברור שבמצב כזה אסור להעיר. "את הסיפור הבא, שהתרחש לפני שנים רבות בישיבת 'חברון', שמענו מבעל המעשה", כך סיפר הגר"י זילברשטיין שליט"א באחת מדרשותיו, "ואפשר ללמוד ממנו, עד כמה נזהרו אישי החינוך והמוסר בדור ההוא בענין התוכחה וכלליה. אחד הבחורים המוכשרים בישיבה, התמיד בלימודו בליל שישי, עד שעה מאוחרת. בשלב מסוים הוא הרגיש צורך להתאזר מעט, אבל כיון שלא רצה לצאת מבית המדרש, החליט לפצח קצת גרעינים באמצע הלימוד. הבחור ישב בעת לימודו בהיכל הישיבה על מקומו של המשגיח, מרן הגה"צ רבי מאיר חדש זצ"ל, ואת הקליפות הניח בתוך הסטנדר של המשגיח... כיון שהיה מדובר בכמות גדולה, התמלא חלק נכבד מחללו של הסטנדר בקליפות הגרעינים של הבחור. בתום הלימוד, קם מיוזענו מהמקום, ולא טרח לפנות את הקליפות מתוך הסטנדר. ויהי למחרת, בתפילת שחרית של יום שישי, מגיע רבי מאיר זצ"ל להיכל הישיבה, ופותח את הסטנדר, ממנו נופלות כל הקליפות... המשגיח תפס מיד מה קרה כאן, וכיצד הגיעו הקליפות אל הסטנדר שלו, אבל לא ידע מי עשה זאת. בליל שישי הבא החליט המשגיח להציץ לבית המדרש ולראות מי יושב על מקומו. הוא אכן עשה זאת וראה את הבחור, והבין שהוא-הוא זה שהטיל את הקליפות. במקביל, גם הבחור הבחין בכניסתו של המשגיח להיכל הישיבה, ותפס שר' מאיר עשה זאת כדי לבדוק מי-הוא-זה ואי-זה-הוא שלא התבייש להעמיס את הגרעינים בסטנדר שלו... הבחור, שמלבד היותו כשרוני, ניהון גם בשכל ותבונה, החליט, אפוא, שבמקום שהמשגיח יגיש אליו ויגער בו, הוא ישתפר בעצמו, ייקח את עצמו בידיים, ויטיב את דרכיו. עברה יממה נוספת, ובליל שבת עוברים כל הבחורים ואומרים גוט-שאבעס למשגיח. בחברון, כך ידעו הכל, יש שלושה מצבים אצל המשגיח; האחד, שהוא מחייך לבחור; השני - שהוא במצב בינוני, לא מחייך ולא כועס, ומבע פניו רגיל; והשלישי - שהמשגיח לא מתייחס לבחור כאילו הוא אינו קיים... הבחור מ'מצב שלישי', שקיבל יחס של אי-יחס, ידע שהוא צריך להתחיל לארוז את החפצים, כי מתכוננים לסלקו מהישיבה. גם הבחור שלנו כבר היה בטוח שהמשגיח יתייחס אליו במצב השלישי, דהיינו שלא יתייחס אליו כלל. מה הופתע להיווכח שהמשגיח לא רק שלא עשה כך, וגם לא רק שהביט בו בפנים רגילות, אלא אף חיך אליו... הנהגתו זו של רבי מאיר חדש עוודדה מאד את הבחור, שאמר לעצמו - בשום שכל, שאם המשגיח - היודע שאני הוא זה שהנחתי את הגרעינים - מתייחס אלי כך, הרי שהדבר מחייבני להמשיך וללמוד בהתמדה ולשפר את דרכי. ואכן, הבחור עלה והתעלה במעלות התורה והיראה, עד שהפך לאחד מטובי הישיבה ומתמידיה. והנה הגיע יום חתונתו ויום שמחת-ליבו, שבו התכונן לעמוד תחת החופה. הוא ניגש לקבל ברכה מהמשגיח, ורבי מאיר תופס אותו ואומר לו: "שמע נא ידידי החתן; אם אתה חושב ששכחתי מה שעשית לי בזמן, כשהנחת את הגרעינים בתוך הסטנדר שלי - ברצוני להודיעך שלא שכחתי... אבל דווקא ביום החשוב שלך הוא יום החופה, יש לי עצה טובה לתת לך - אל תחזור על השטות הזו גם בחיי הנישואין... אל תניח גרעינים בסטנדר של השווער, וגם לא בארונותיה ומדפיה של אשתך... כי אם תעשה כך, הם לא יתנהגו כמוני... אלא יעזבו אותך מיד, בלא שהיות...". הבחור, לא חשב פעמיים, ושאל את המשגיח מדוע 'סחב' את ההערה הזו עד היום, ולא אמר לו את הדברים לפני-כן, ברגע שגילה שהוא הניח את הגרעינים? השיב לו רבי מאיר: "ראיתי בך שעדיין לגדולות והנך מבורך בכישרונות נמרצים ובכוח התמדה בלתי-נלאה. וידעתי גם ידעתי, שאם אעיר לך במקום - אתה תפגע והמרץ שלך ללמוד יפחת וילך, ולא רציתי לגרום לך את הצרה הזו. לכן דחיתי את הדבר עד ליום נישואיך, ועכשיו אני מזהירך כנ"ל, לבל תעשה את השטות הזו לבני משפחתך - - - ורציתי גם ללמדך, לקראת ימי הנישואין, שכאשר שותקים ולא מעירים רק מרוויחים...".

[מתוך הספר 'מצוות בשמחה']

למרות שלא תמיד ניתן להוכיח את הזולת, אבל צריך לדעת שישנם דרכים נוספות לגרום לשני לשנות דרכיו לטובה. סיפר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א: פעם הלכתי בשבת-קודש יחד עם סב-המשפחה שלנו, רבי אריה ליון זצ"ל, ולפתע נכנס ר' אריה לאחד מבתי הקפה הגדולים במרכז העיר, שהחל באותה תקופה לפתוח את שעריו בשבת תוך גרימת חילול שבת גדולים. ר' אריה נכנס לבית הקפה עם השטריימל שלו, התיישב ליד אחד השולחנות ולא עשה מאומה. יושב לו ר' אריה... יושב... יושב... אינו משוחח עם אף אחד, לא מניד ראשו ואינו קורא לאיש. רק יושב ודומם... כך במשך דקות ארוכות. והנה פלאי פלאים: בעל הבית שהכיר את הצדיק, הבין את הרמז. לא עבר זמן רב עד שניגש אל ר' אריה, והבטיח לו שמעתה ואילך הוא ישמור על השבת ולא יפתח את העסק. הישג זה הוא תוצאה ישירה של אהבת השי"ת ואהבת ישראל שפיעמה בליבו של ר' אריה, שמסר, כידוע, את נפשו על קירוב אחינו בני ישראל לתורה ולמצוות.

[מתוך הספר 'שבת בשמחה']